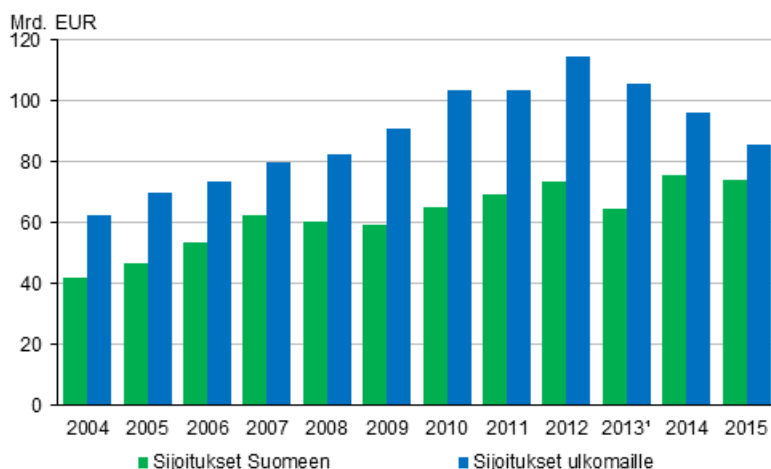

Ulkomaiset suorat sijoitukset 2015

Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille vähenivät vuonna 2015

Suomesta ulkomaille suuntautuvien suorien sijoitusten arvo vuoden 2015 lopussa oli 85,4 mrd. euroa, mistä oman pääoman sijoitusten osuus oli 97,7 mrd. euroa ja vieraaseen pääomaan luettavien sijoitusten arvo -12,3 mrd. euroa. Sijoituskannan arvo laski 10,7 mrd. euroa vuoden 2015 aikana.

Suorien sijoitusten sijoituskannat 2004-2015

¹⁾ Luvut vuodesta 2013 alkaen eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 2004-2012 lukujen kanssa johtuen kansainvälisen tilastointistandardin muutoksista.

Ulkomailta Suomeen suuntautuneiden sijoitusten arvo oli 74,2 mrd. euroa, mikä on 1,6 mrd. euroa vähemmän kuin edellisvuoden lopussa. Suomella oli siten vuoden 2015 lopussa edelleen enemmän suoria sijoituksia ulkomaille kuin mitä ulkomailta oli sijoitettu Suomeen, vaikkakin suoriin sijoituksiin liittyvä nettosaaminen lähes puolittui 11,2 mrd. euroon edellisen vuoden 20,3 mrd. eurosta.

Maittain tarkasteltuna Suomen suorat sijoitukset suuntautuvat erityisesti Ruotsiin (34 % sijoituskannasta) ja Alankomaihin (15 %). Maaryhmittäin tarkasteltuna sijoitukset suuntautuvat pääosin EU:n alueelle, jonka yhteenlaskettu osuus sijoituskannasta vuoden 2015 lopussa oli 81 prosenttia.

Vuonna 2015 ulkomaille suuntautuneista sijoituksista Suomeen kertyi tuottoja yhteensä 6,7 mrd. euroa, mikä on 1,5 mrd. euroa vähemmän kuin vuonna 2014. Osinkoja näistä sijoituksista saatiin 9,5 mrd. euroa ja korkoja 0,4 mrd. euroa. Vähentyneiden tuottojen ja pienentyneen sijoituskannan seurauksena Suomen saamat tuotot suhteutettuna ulkomaisten suorien sijoitusten arvoon pysyivät lähes edellisvuotisella tasolla.

Tähän julkistukseen sisältyy katsaus, jossa tarkastellaan tarkemmin ulkomaisten suorien sijoitusten globaalia kehitystä ja Suomeen suuntautuneita sijoituksia sekä näiden sijoitusten vaikutuksia Suomen kansantalouteen vuonna 2015.

Sisällys

1. Ulkomaiset suorat sijoitukset vuonna 2015.....	4
1.1 Suorat sijoitukset maailmanlaajuisesti.....	4
1.2 Suorat sijoitukset ulkomailta Suomeen.....	5
1.3 Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille.....	7
1.4 Suorat sijoitukset maksutaseessa.....	8
1.5 Sijoitukset perimmäisen sijoittajan maan mukaan.....	9
1.6 Sijoitukset Suomesta ulkomaille perimmäisen sijoittajan mukaan.....	10

Taulukot

Taulukko 1. Suorat sijoitukset ulkomailta Suomeen.....	6
Taulukko 2. Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille.....	7

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ulkomaiset suorat sijoitukset, kanta, milj. euroa.....	12
Liitetaulukko 2. Ulkomaiset suorat sijoitukset, virta, milj. euroa.....	12
Liitetaulukko 3. Ulkomaiset suorat sijoitukset, tuotto, milj. euroa.....	12

Kuviot

Kuvio 1. Maailmanlaajuiset suorien sijoitusten virrat 2004-2015.....	4
Kuvio 2. Ulkomaisten suorien sijoitusten virrat 2004-2015.....	5
Kuvio 3. Suorat sijoitukset Suomeen välittömän sijoittajan maan mukaan 31.12.2015.....	6
Kuvio 4. Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille välittömän kohdemaan mukaan 31.12.2015.....	8
Kuvio 5. Ulkomaiset suorat sijoitukset 2004-2015.....	9
Kuvio 6. Ulkomaisten suorien sijoitusten tuotot 2004-2015.....	9
Kuvio 7. Ulkomaiset suorat sijoitukset Suomeen vuonna 2015, sijoituskanta.....	10
Kuvio 8. Sijoitukset Suomesta ulkomaille perimmäisen sijoittajan kotimaan mukaan vuonna 2015.....	11

Laatuseloste: Ulkomaiset suorat sijoitukset.....	14
--	----

1. Ulkomaiset suorat sijoitukset vuonna 2015

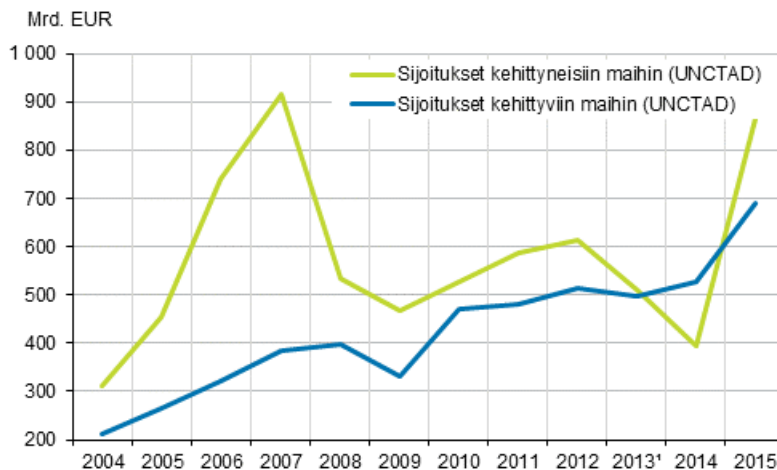
Tässä katsauksessa tarkastellaan ulkomaisten suorien sijoitusten globaalia kehitystä sekä Suomen sijoitusvirtoja ja näiden sijoitusten vaikutusta Suomen kansantalouteen vuonna 2015. Katsauksen eri osioissa on nostettu esiin lukujen tulkintaan vaikuttavia tekijöitä ja myös tilaston kuvauskohde on syytä huomioida lukuja käytettäessä. Ulkomaisten suorien sijoitusten tilasto kuvaa lähinnä monikansallisten konsernien kotimaisten ja ulkomaisten yksiköiden välisiä rahoitustaloustoimia ja niistä syntyviä saamia ja velkoja sekä kansainvälisiä yrityskauppoja. Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilasto ei monissakaan tapauksissa kuvaa ulkomaisten tekemiä reaali-investointeja Suomeen. Jos esimerkiksi ulkomaaisessa määräysvallassa oleva kotimainen yritys tekee tehtaan laajennusinvestoinnin Suomessa eikä saa tähän rahoitusta suoraan ulkomaiselta sijoittajalta, laajennusinvestoinnin arvosta ei kohdistu mitään suorien sijoitusten tilastoon. Lisää tässä katsauksessa käytettyjen käsitteiden määritelmiä löytyy tilaston kotisivulta: <http://tilastokeskus.fi/til/ssij/kas.html>.

1.1 Suorat sijoitukset maailmanlaajuisesti

YK:n kauppaja- ja kehitysjärjestön julkaiseman investointiraportin mukaan maailman suorien sijoitusten virrat kasvoivat 38 prosenttia vuonna 2015 (UNCTAD: World Investment Report 2016). Vuoden 2015 kasvu johtui pääosin kansainvälisistä yrityskaupoista ja muista maarajat ylittävistä yritysjärjestelyistä. Ilman suurten yritysjärjestelyn vaikutusta UNCTAD arvioi kasvun olleen noin 15 prosenttia.

Yhteenlaskettuna ulkomaisia suoria sijoituksia tehtiin maailmanlaajuisesti 1588 mrd. euroa, josta 868 mrd. euroa suuntautui kehittyneisiin maihin ja 689 mrd. euroa kehittyviin talouksiin. Kehittyneisiin maihin suuntautuneet sijoitukset kasvoivat 84 prosenttia ja sijoitukset kehittyviin maihin 9 prosenttia. Vuonna 2014 Kiina oli ensimmäistä kertaa historiassa suurin suorien sijoitusten kohdema, mutta vuonna 2015 Yhdysvallat otti kärkipaikan takaisin. Sijoittajamaista Yhdysvallat oli edelleen suurin ennen Japania ja Kiinaa. Toimialoista alkutuotantoon liittyvät sijoitukset vähenivät, kun taas teollisuus- ja palvelusektorin sijoitukset kasvoivat.

Kuvio 1. Maailmanlaajuiset suorien sijoitusten virrat 2004-2015

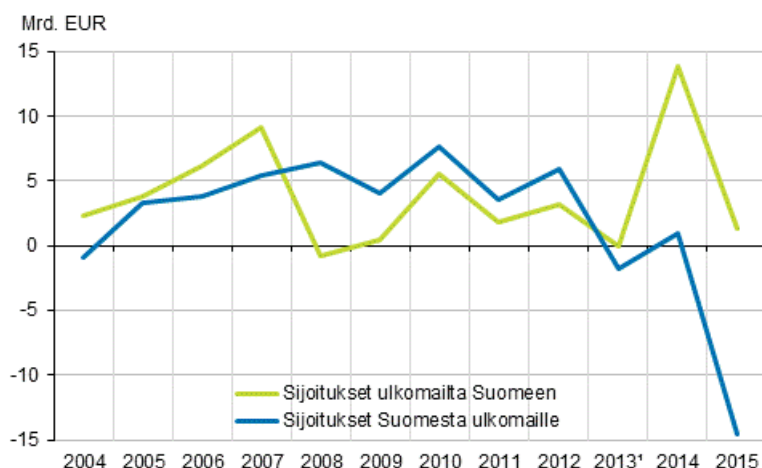

Vuonna 2015 Euroopan unionin jäsenmaihin suuntautuneet sijoitukset kasvoivat 50 prosenttia edellisvuodesta, mutta kasvu jakaantui hyvin epätasaisesti eri maiden kesken. Unionin 28 jäsenmaasta Suomen lisäksi 14 maahan suuntautuneet sijoitukset vähenivät edellisvuodesta, kun taas Irlantiin, Alankomaihin, Saksaan, Ranskaan, Belgiaan ja Luxemburgiin sijoitettiin selvästi edellisvuotta enemmän. EU-maista suurimmat sijoittajat olivat Alankomaat, Irlanti ja Saksa. Kansantaloudeltaan Suomen kokoisien Irlannin esiintyminen sekä suurena sijoituskohteena että sijoittajana kertoo maan houkuttelevuudesta monikansallisten yritysten maailmanlaajuisissa järjestelyissä.

UNCTADin Raportissa ennustetaan sijoitusvirtojen laskevan vuonna 2016 noin 10-15 prosenttia, minkä jälkeen virtojen arvioidaan jälleen kasvavan vuosina 2017-2018. Vuoden 2016 sijoitusvirtojen odotettu

lasku johtuu osittain siitä, että vuoden 2015 virrat olivat selvästi pitkän ajan keskiarvoa korkeammalla tasolla. Toisaalta suorien sijoitusten kasvua heikentää myös joidenkin kasvavien markkina-alueiden talouskasvun ja kokonaiskysynnän hidastuminen sekä kansainväliset ja kansalliset toimet monikansallisten yritysten verojärjestelyjen hillitsemiseksi.

Kuvio 2. Ulkomaisten suorien sijoitusten virrat 2004-2015

¹⁾ Luvut vuodesta 2013 alkaen eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 2004-2012 lukujen kanssa johtuen kansainvälisen tilastointistandardin muutoksista.

1.2 Suorat sijoitukset ulkomailta Suomeen

Suomen taloudessa vuosi 2015 oli kolmen peräkkäisen taantumavuoden jälkeen hieman vahvempi. Bruttokansantuote kääntyi 0,2 prosentin kasvuun, vaikkakin työttömyysaste nousi 8,7 prosentista 9,4 prosenttiin. Myös kansantalouden ulkoinen tasapaino vahvistui hieman. Vaihtotase oli edelleen alijäämäinen, mutta alijäämä supistui edellisvuoden 2,3 mrd. eurosta 0,9 mrd. euroon. Myös ulkomaisen nettovarallisuusarvon vuodesta 2010 jatkunut lasku taittui. Ulkomainen nettovarallisuusarvo vuoden 2015 lopussa oli 1,3 miljardia euroa positiivinen, kun se vuotta aiemmin oli 5,4 miljardia euroa negatiivinen.

Suoria sijoituksia Suomeen tehtiin vuonna 2015 nettomääräisesti 1,3 mrd. euroa, mikä on selvästi vähemmän kuin vuonna 2014, jolloin suorien sijoitusten arvo oli 13,8 mrd. euroa. Vertailuvuosi 2014 oli ennätysvuosi ja sijoitusten korkea taso johtui tällöin erityisesti yrityskaupoista, joissa merkittäviä suomalaisessa omistuksessa olleita yrityksiä siirtyi joko kokonaan tai osittain ulkomaalaisomistukseen.

Ulkomaiset suorat sijoitukset tulkitaan usein liian suoraviivaisesti reaali-investointeina, mutta näin ei vuonna 2014 julkistetun tutkimuksen mukaan useinkaan ole (ETLA, Topias Leino ja Jyrki Ali-Yrkkö: How does foreign direct investment measure real investment by foreign owned companies). Läpivirtasijoitukset ja yritysten omistusmuutokset eivät useinkaan johda reaali-investointeihin sijoituksen kohdemaassa. Toisaalta jos maassa jo toimivat ulkomaiset yritykset käyttävät investointiensa rahoitukseen kotimaisia rahoituskanavia, ei tämä näy ulkomaisena suorana sijoituksena. Lisäksi tulkintavaikeuksia tuo yritystoiminnan keskittyneisyys. Lukuisa määrä pieniä kasvuyrityksiin tehtyjä sijoituksia peittyi monikansallisen yrityksen normaaleihin konsernin sisäisiin rahoitusjärjestelyihin.

Vuoden 2015 suorien sijoitusten voimakkaasta euromääräisestä laskusta huolimatta Suomen houkuttelevuus sijoituskohteena ei näyttäisi Finpron julkaiseman tilaston mukaan olevan heikkenemässä. Finpron julkaiseman tilaston mukaan vuonna 2015 uusia ulkomaalaisomisteisia yrityksiä tuli Suomeen 265, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 229. Saman tilaston mukaan Suomessa jo toimivat ulkomaalaisomisteiset yritykset tekivät vuonna 2015 yli 230 laajentumis- ja jatkoinvestointipäätöstä liiketoimintaansa Suomessa.

Ulkomaisten suorien sijoitusten arvo vuoden 2015 lopussa oli yhteensä 74,2 mrd. euroa, mistä oman pääoman osuus oli 60,8 mrd. euroa ja vieraaseen pääomaan luettavien sijoitusten arvo 13,4 mrd. euroa. Vuoden 2015 aikana ulkomaisten suorien sijoitusten arvo laski 1,6 mrd. euroa. Sijoituskannan lasku näkyy

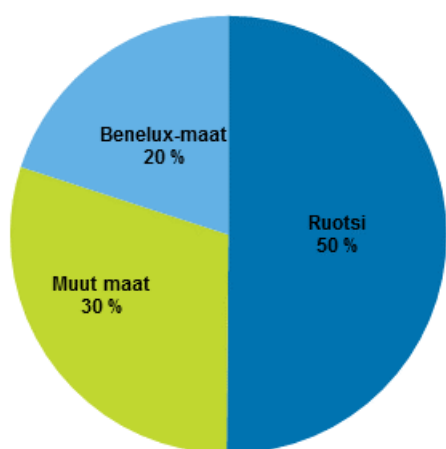
sekä oman että vieraan pääoman erissä ja johtuu pääosin valuuttakurssien ja muiden sijoituksiin kohdistuvien arvostuserien muutoksista (ks. taulukko 1).

Taulukko 1. Suorat sijoitukset ulkomailta Suomeen

	Yhteensä	Oma pääoma	Vieras pääoma
Sijoituskanta 31.12.2014	75,8	61,6	14,1
Rahoitustaloustoimet	3,0	3,0	0,0
Uudelleen sijoitetut voitot	-1,8	-1,8	0,0
Valuuttakurssimuutokset	-0,5	0,0	-0,5
Muiden arvostuserien muutokset	-2,3	-2,0	-0,2
Sijoituskanta 31.12.2015	74,2	60,8	13,4

Maittain tarkasteltuna Suomeen on tehty suoria sijoituksia erityisesti Ruotsista (50 % sijoituskannasta), Alankomaista (18 %), Tanskasta (6 %) ja Saksasta (5 %). Maaryhmittäin tarkasteltuna sijoitukset Suomeen tulevat pääosin EU:n alueelta, jonka yhteenlaskettu osuus sijoituskannasta vuonna 2015 oli 90 prosenttia. Euromaiden osuus vuonna 2015 laski 38 prosentista 29 prosenttiin, mikä johtui pääosin Luxemburgin sijoitusten voimakkaasta laskusta. Tässä esitetyt osuudet on laskettu välittömän sijoittajan kotimaan mukaan. Todellisuudessa sijoituksia hallinnoidaan usein ulkomaisen tytäryhtiön kautta, jolloin perimmäinen valtaa käyttävä sijoittaja sijaitsee jossakin toisessa maassa. Näitä perimmäisen sijoittajan kotimaan mukaan laskettuja lukuja on tarkasteltu tarkemmin tämän katsauksen luvussa 1.5.

Kuvio 3. Suorat sijoitukset Suomeen välittömän sijoittajan maan mukaan 31.12.2015

Toimialoittain tarkasteltuna Suomeen suuntautuvat ulkomaiset suorat sijoitukset kohdistuvat palvelualoista erityisesti rahoitusalan sekä informaatio ja viestintä -toimialan yrityksiin. Teollisuudessa euromääräisesti eniten sijoituksia on tehty kemian- ja metalliteollisuuden yrityksiin. Sijoituksen toimiala määräytyy kotimaisen yksikön toimialan mukaan. Tällöin rahoitusalan osuutta kasvattavat järjestelyt, joissa esimerkiksi suomalaista teollisuusyritystä hallinnoidaan ulkomailta käsin tätä tarkoitusta varten perustetun kotimaisen rahoitusosalalle luokiteltavan holding-yhtiön kautta.

Suomeen suuntautuneista sijoituksista ulkomaisille sijoittajille kertyi tuottoja yhteensä 3,7 mrd. euroa vuonna 2015. Osinkoja näistä sijoituksista maksettiin 4,8 mrd. euroa ja korkoja 0,6 mrd. euroa eli yhteensä selvästi enemmän kuin mitä sijoitukset tuottivat vuonna 2015. Eroa oli 1,8 mrd. euroa, mikä kirjataan Suomesta ulkomaille maksettuihin uudelleen sijoitettuihin voittoihin negatiivisena eränä ja vastaavasti se pienentää ulkomailta Suomeen suuntautuvien suorien sijoitusten virtaa. Uudelleen sijoitetut voitot kuvaavat tietynä vuonna kertyneiden ja omistajille maksettujen tuottojen välistä eroa. Negatiivinen uudelleen sijoitettu voitto syntyy esimerkiksi tilanteessa, jolloin aiempina vuosina kertyneet voittovarot jaetaan omistajalle yhtenä vuotena.

Ulkomaisille sijoittajille kertyneet tuotot suhteutettuna sijoitusten arvoon vähenivät edellisvuodesta. Vuonna 2015 tuotto suhteutettuna vuoden lopun sijoitusten arvoon oli 5,0 prosenttia, kun vuonna 2014 tuotto prosentti oli 6,3 ja vuonna 2013 tuotto prosentti oli 6,5. Eniten tuottoja euromääräisesti kertyi suurimmille sijoittajamaille eli Ruotsille 2,9 mrd. euroa ja Alankomaille 1,3 mrd. euroa. Luxemburgista tehdyt sijoitukset sen sijaan tuottivat yhteensä 2,1 mrd. euroa tappiota vuonna 2015.

1.3 Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille

Suomesta tehtiin suoria sijoituksia ulkomaille vuonna 2015 nettomääräisesti -11,4 miljardia euroa. Pääomaa siten vietiin ulkomaille selvästi vähemmän kuin pääomaa palautui suorina sijoituksina takaisin Suomeen. Oman pääoman sijoituksia ulkomaille ilman uudelleensijoitettuja voittoja tehtiin nettomääräisesti 2,8 mrd. euroa, mutta vieraan pääoman saamisten vähentyminen 14,2 mrd. eurolla käänsi vuoden 2015 sijoitusten nettovirran selvästi negatiiviseksi. Vieraan pääoman saamisten voimakas vähentyminen vuoden 2015 aikana johtui ns. käänteisistä sijoituksista, millä tässä yhteydessä tarkoitetaan ulkomaisten tytäryhtiöiden suomalaiselle emoyhtiölleen myöntämien lainojen ja konsernitilisaamisten kasvua.

Eniten pääomaa vietiin suorina sijoituksina Turkkiin ja Norjaan. Eniten suoriin sijoituksiin luettavaa pääomaa puolestaan tuotiin Alankomaista (-10,8 mrd. euroa) ja Ruotsista (-4,8 mrd. euroa).

Taulukko 2. Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille

	Yhteensä	Oma pääoma	Vieras pääoma
Sijoituskanta 31.12.2014	96,1	93,1	2,9
Rahoitustaloustoimet	-11,4	2,8	-14,2
Uudelleen sijoitetut voitot	-3,1	-3,1	0,0
Valuuttakurssimuutokset	1,2	1,2	0,0
Muiden arvostuserien muutokset	2,6	3,7	-1,0
Sijoituskanta 31.12.2015	85,4	97,7	-12,3

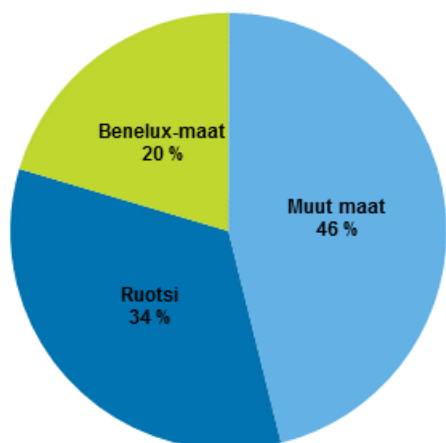
Ulkomaille suuntautuvien suorien sijoitusten arvo vuoden 2015 lopussa oli 85,4 mrd. euroa, mistä oman pääoman osuus oli 97,7 mrd. euroa ja vieraaseen pääomaan luettavien sijoitusten arvo -12,3 mrd. euroa. Suorien sijoitusten sijoituskannan arvo laski 10,7 mrd. euroa vuoden 2015 aikana, mikä selittyy pääosin käänteisillä sijoituksilla. Hallussapitovoitot eli valuuttakurssien ja muiden arvostuserien muutokset kasvattivat ulkomaisten saamisten arvoa yhteensä 3,8 mrd. euroa. Muiden arvostuserien muutokseen (2,6 mrd. euroa) kirjautuu ulkomailta omistettujen kohteiden arvonmuutos, joka perustuu markkina-arvon muutoksiin listatuissa yhtiöissä ja kirjanpitoarvoon listaamattomissa kohteissa. Muihin arvonmuutoksiin kirjataan myös sellaiset luokitusmuutokset, jotka johtuvat sijoitustyypin muuttumisesta. Esimerkiksi jos omistuksen oikeuttava äänivalta ulkomaisessa sijoituskohteessa laskee alle 10 prosentin, ei sijoitus enää täytä suoran sijoituksen kriteereitä ja se luokitellaan maksutaseessa joko arvopaperisijoituksesi tai muuksi sijoitukseksi.

Maittain tarkasteltuna suorat sijoitukset Suomesta suuntautuvat erityisesti Ruotsiin (34 % sijoituskannasta) ja Alankomaihin (15 %). Maaryhmittäin tarkasteltuna sijoitukset suuntautuvat pääosin EU:n alueelle, jonka yhteenlaskettu osuus sijoituskannasta vuoden 2015 lopussa oli 81 prosenttia. Valuuttaunioniin kuuluvien maiden osuus vuoden 2015 lopussa oli 41 prosenttia. EU:n ulkopuolisia merkittäviä suoria sijoituksia löytyy Yhdysvalloista (7,6 mrd. euroa), Turkista (2,6 mrd. euroa) ja Venäjältä (2,1 mrd. euroa). Venäjän sijoitusten arvo laski 0,1 mrd. euroa edellisvuodesta.

Yllä lasketut osuudet on laskettu välittömän sijoituskohteen maan mukaan, jolloin Aasian kasvavien talouksien osuus jää hyvin vähäiseksi. Esimerkiksi Kiinaan suuntautuvien sijoitusten arvo vuoden 2015 lopussa oli -0,3 mrd. euroa, kun taas Suomalaiset tytäryhtiöt ulkomailta -tilaston mukaan Kiinassa toimi vuonna 2014 yhteensä 223 suomalaisen yrityksen tytäryhtiötä ja näiden osuus kaikista ulkomailta kertyneestä liikevaihdosta oli 7,7 prosenttia. Suomesta ulkomaille suuntautuvista sijoituksista ei ole käytössä perimmäisen sijoituskohteen maan mukaisia tietoja, jolloin tarkempaa erittelyä lopullisesta sijoituskohteesta ei ole mahdollista esittää. Suuri osa kuitenkin esimerkiksi Benelux-maihin suuntautuvista

sijoituksista liittyy globaalin yrityksen tai sen osan hallintaan ja itse tuotannollinen toiminta sijoittuu johonkin toiseen maahan - mm. muualle Eurooppaan tai Aasiaan.

Kuvio 4. Suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille välittömän kohdemaan mukaan 31.12.2015

Toimialoittain tarkasteltuna ulkomaille suuntautuvia suoria sijoituksia tehneet yritykset löytyvät pääosin metalli- ja paperiteollisuudesta sekä palvelualoilta. Metalliteollisuuden yritysten ulkomaisten sijoitusten arvo vuoden 2015 lopussa oli yhteensä 16,6 mrd. euroa, josta 5,5 mrd. euroa suuntautui Yhdysvaltoihin, 4,1 mrd. euroa Alankomaihin ja 3,3 mrd. euroa Ruotsiin. Palvelualojen yritysten ulkomaisten sijoitusten arvo vuoden 2015 lopussa oli yhteensä 33,8 mrd. euroa. Nämä sijoitukset keskittyivät voimakkaasti Ruotsiin (16,4 mrd. euroa) ja Alankomaihin (8,6 miljardia euroa).

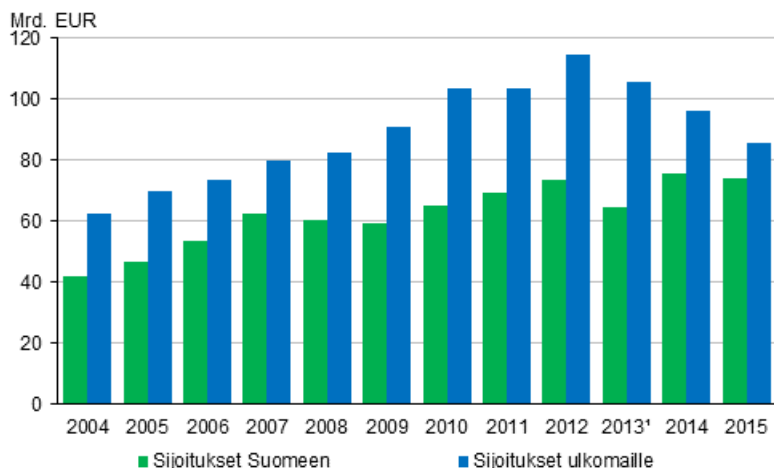
Ulkomaille suuntautuneista sijoituksista Suomeen kirjautui tuottoja yhteensä 6,7 mrd. euroa vuonna 2015, mikä on 1,5 mrd. euroa vähemmän kuin vuonna 2014. Osinkoja näistä sijoituksista saatiin 9,5 mrd. euroa ja korkoja 0,4 mrd. euroa. Vähentyneiden tuottojen ja pienentyneen sijoituskannan seurauksena Suomen saamat tuotot suhteutettuna ulkomaisten suorien sijoitusten arvoon pysyivät lähes edellisvuotisella tasolla. Vuonna 2015 tuotto prosentti oli 7,9, kun se vuotta aiemmin oli 8,6. Eniten tuottoja Suomelle kertyi euromääräisesti Ruotsista (2,8 mrd. euroa) ja Alankomaista (1,6 mrd. euroa). Yhdysvaltoihin tehdyt sijoitukset sen sijaan tuottivat yhteenlaskettuna 0,3 mrd. euroa tappiota vuonna 2015.

1.4 Suorat sijoitukset maksutaseessa

Suomeen suuntautuneiden ulkomaisten suorien sijoitusten arvo vuoden 2015 lopussa oli 74,2 mrd. euroa ja Suomesta ulkomaille suuntautuvien sijoitusten arvo 85,4 mrd. euroa. Suomella on siten edelleen enemmän suorien sijoitusten saamia kuin velkoja, vaikkakin ulkomaille suuntautuvien sijoitusten arvon laskun seurauksena vuonna 2015 suoriin sijoituksiin liittyvä nettosaaminen puolittui 11,2 mrd. euroon edellisen vuoden 20,3 mrd. eurosta. Erityisesti suorat sijoitukset parantavat yritys sektorin ulkomaista nettovarallisuusasemaa, joka vuoden 2015 lopussa oli 20,1 mrd. euroa. Rahoitus- ja vakuutuslaitosten suoriin sijoituksiin liittyvät velat puolestaan ylittivät saamiset 10,5 mrd. eurolla. Suoriin sijoituksiin liittyvä nettovarallisuusasema on sama myös Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilastossa, vaikkakin maksutaseen bruttoluvut eroavat tässä esitetyistä suuntaperiaatteen mukaisista luvuista (Maksutaseen eroavaa tilastointitapaa on tarkasteltu tarkemmin tilastovuoden 2013 katsauksen luvussa 2.2).

Kuvio 5. Ulkomaiset suorat sijoitukset 2004-2015

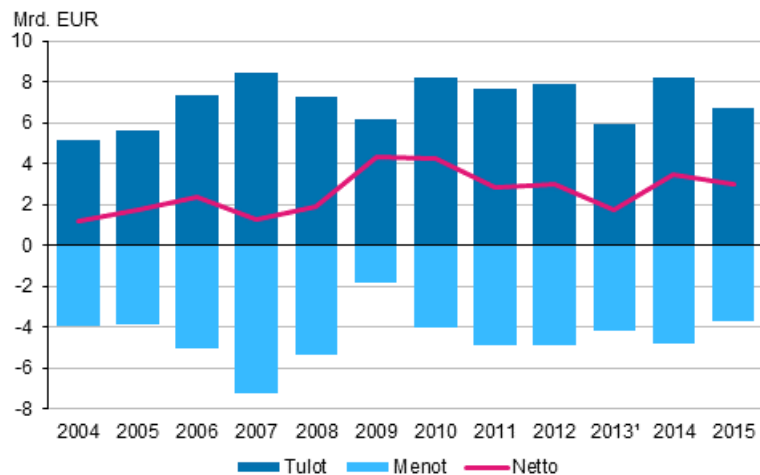

¹⁾ Luvut vuodesta 2013 alkaen eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 2004-2012 lukujen kanssa johtuen kansainvälisen tilastointistandardin muutoksista.

Tuottoja suorista sijoituksista kertyi ulkomailta Suomeen vuonna 2015 yhteensä 6,7 mrd. euroa ja Suomesta ulkomaille 3,7 mrd. euroa. Nämä omaisuustulot kirjautuvat Suomen vaihtotaseen ensitulon erään ja niiden nettovaikutus Suomen vaihtotaseeseen oli +3,0 mrd. euroa vuonna 2015. Suorien sijoitusten tuotot oli Suomen vaihtotaseen näkökulmasta myös ainoa ylijäämäinen sijoituslaji. Arvopaperisijoitusten tuottojen nettovaikutus vaihtotaseeseen oli -1,9 mrd. euroa ja muiden sijoitusten -0,9 mrd. euroa.

Kuviosta 6 voidaan nähdä, että suoriin sijoituksiin liittyvät tuotot ovat parantaneet Suomen vaihtotasetta koko tarkastelujakson 2004-2015. Suomen saamat vuotuiset tuotot ovat vaihdelleet 5,2 ja 8,5 mrd. euron välillä ja ylijäämää nämä sijoitukset ovat tuottaneet vuosittain 1,2 - 4,3 mrd. euroa.

Kuvio 6. Ulkomaisten suorien sijoitusten tuotot 2004-2015

¹⁾ Luvut vuodesta 2013 alkaen eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 2004-2012 lukujen kanssa johtuen kansainvälisen tilastointistandardin muutoksista.

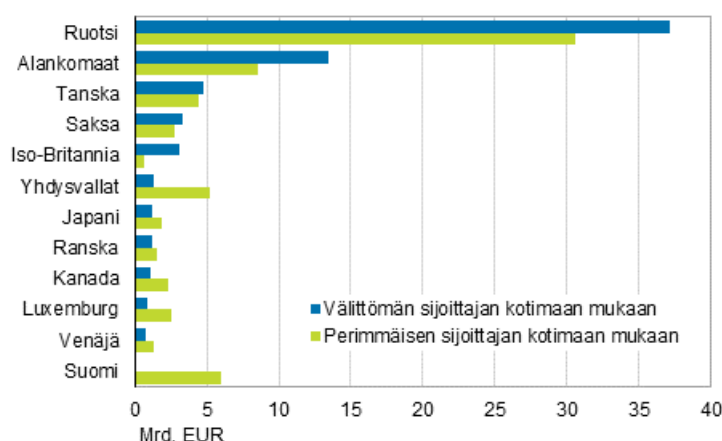
1.5 Sijoitukset perimmäisen sijoittajan maan mukaan

Perinteisesti suoria sijoituksia on tarkasteltu vain välittömän sijoittajan kotimaan mukaan. Uudet tilastointistandardit ja aiempaa tarkemmalla tasolla kerätyt tiedot mahdollistavat suorien sijoitusten maakohtaisen analysoinnin myös perimmäisen suoran sijoittajan kotimaan mukaan vuodesta 2013 alkaen. Perimmäisellä suoralla sijoittajalla tässä yhteydessä tarkoitetaan sitä tahoja, joka on ylimpänä ulkomaisen

suoran sijoittajan määräysvalta-asetuksessa. Perimmäinen suora sijoittaja ei ole minkään muun yksikön määräysvallassa ja se voi olla myös kotimainen yksikkö.

Kuviosta 7 voidaan nähdä, että Suomeen suuntautuvia suoria sijoituksia on tehty Ruotsista ja Alankomaista selvästi enemmän, jos sijoituksia tarkastellaan välittömän sijoittajan kotimaan mukaan. Tämä viittaa siihen, että näitä sijoituksia hallinnoidaan näihin maihin sijoittuneen yhtiön kautta, vaikka todellinen sijoittaja löytyykin jostain muualta. Yhdysvaltojen osalta tilanne onkin päinvastainen. Yhdysvalloista Suomeen suuntautuvien suorien sijoitusten sijoituskanta oli vuonna 2015 nelinkertainen kun tarkastellaan perimmäisen suoran sijoittajan kotimaan mukaan (5,2 mrd. euroa), eikä välittömän sijoittajan kotimaan mukaan (1,4 mrd. euroa). Yhdysvalloista siis hallitaan selvästi suurempaa osaa Suomeen suuntautuvista suorista sijoituksista kuin näitä sijoituksia välittömästi tehdään. Myös Kanadan, Japanin, Ranskan ja Venäjän sijoitukset ovat suurempia, mikäli tarkastelu tehdään perimmäisen sijoittajan kotimaan mukaan. Perimmäisen suoran sijoittajan mukaisessa tarkastelussa myös Suomen osuus on merkittävä. Tämä johtuu siitä, että kotimaiset yritykset omistavat kotimaisia tytäryhtiöitään ulkomaisten tytäryhtiöidensä kautta.

Kuvio 7. Ulkomaiset suorat sijoitukset Suomeen vuonna 2015, sijoituskanta

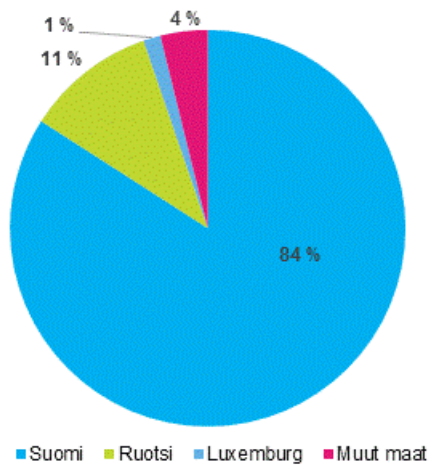

1.6 Sijoitukset Suomesta ulkomaille perimmäisen sijoittajan mukaan

Suomesta ulkomaille suuntautuvien sijoitusten tilastointi perimmäisen kohdemaan mukaan ei ole mahdollista käytettävissä olevien tietolähteiden avulla. Sen sijaan Suomesta ulkomaille sijoituksia tehneiden yritysten määräysvalta-asetuksia tutkimalla voidaan tarkastella, kuinka suuri osuus Suomen suorista sijoituksista ulkomaille on suomalaiskontrollissa olevien yritysten tekemiä. Tämänkin tarkastelun rajoitteena on pitäytyminen yrityksen omistusketjun yhtiömuotoisissa yksiköissä. Esimerkiksi Luxemburgiin rekisteröidyn emoyhtiön todellisia omistajia voivat olla suomalaiset yksityishenkilöt.

Vuonna 2015 Suomesta ulkomaille suuntautuvien sijoitusten arvo oli 85,4 mrd. euroa, josta 84 prosenttia oli suomalaiskontrollissa olevien yritysten hallussa. Suomen ulkopuolisia merkittäviä perimmäisiä sijoittajamaita olivat Ruotsi ja Luxemburg (ks. kuvio 8).

Kuvio 8. Sijoitukset Suomesta ulkomaille perimmäisen sijoittajan kotimaan mukaan vuonna 2015

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ulkomaiset suorat sijoitukset, kanta, milj. euroa

		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sijoitus Suomeen	Maailma	65 276	69 380	73 246	64 394	75 753	74 154
	Ruotsi	32 848	33 663	34 226	33 222	32 212	37 178
	Alankomaat	11 342	12 783	15 736	9 993	13 751	13 404
	Saksa	4 337	5 730	4 177	2 553	2 691	3 366
	Tanska	4 132	3 910	4 337	4 482	4 706	4 757
	Luxemburg	3 268	3 532	3 457	3 478	8 390	819
Sijoitus ulkomaille	Maailma	103 388	103 725	114 741	105 404	96 067	85 352
	Ruotsi	25 435	25 939	29 375	33 057	30 425	28 583
	Alankomaat	15 695	16 708	24 525	16 190	18 381	12 984
	Saksa	4 769	4 435	6 234	4 012	1 421	1 906
	Belgia	22 362	21 612	9 795	7 741	5 252	2 973
	Yhdysvallat (USA)	7 808	7 006	9 787	8 801	5 938	7 578
	Venäjä	2 783	2 978	3 197	2 818	2 185	2 083

1) Vuodesta 2013 alkaen luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien lukujen kanssa johtuen tilastointimuutoksista.

Liitetaulukko 2. Ulkomaiset suorat sijoitukset, virta, milj. euroa

		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sijoitus Suomeen	Maailma	5 556	1 834	3 233	-95	13 796	1 274
	Ruotsi	1 229	626	901	-388	1 735	2 186
	Alankomaat	1 979	840	2 271	-1 512	4 082	388
	Saksa	2 469	1 327	-2 737	-240	-331	800
	Tanska	163	-35	550	194	1 142	-796
	Luxemburg	1 486	276	-247	476	4 255	-2 796
Sijoitus ulkomaille	Maailma	7 693	3 605	5 871	-1 803	891	-14 490
	Ruotsi	1 020	2 959	2 535	331	2 137	-4 802
	Alankomaat	646	1 371	5 545	-3 849	2 537	-10 796
	Saksa	583	-104	1 768	-2 637	-892	712
	Belgia	2 430	-845	-13 807	1 457	-1 341	-2 099
	Yhdysvallat (USA)	-815	268	-351	-490	-1 415	780
	Venäjä	691	575	318	512	266	113

1) Vuodesta 2013 alkaen luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien lukujen kanssa johtuen tilastointimuutoksista.

Liitetaulukko 3. Ulkomaiset suorat sijoitukset, tuotto, milj. euroa

		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sijoitus Suomeen	Maailma	4 025	4 867	4 876	4 170	4 799	3 704
	Ruotsi	2 891	3 295	4 267	2 209	2 357	2 943
	Alankomaat	-157	225	-239	1 089	2 377	1 316
	Saksa	86	236	378	169	350	442
	Tanska	252	229	228	346	444	405
	Luxemburg	164	161	-167	-156	-1 644	-2 086

		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sijoitus ulkomaille	Maailma	8 264	7 689	7 892	5 926	8 247	6 706
	Ruotsi	2 739	2 821	4 276	1 873	3 502	2 802
	Alankomaat	851	577	786	1 135	1 580	1 595
	Saksa	6	160	-206	-492	215	102
	Belgia	753	731	511	518	304	110
	Yhdysvallat (USA)	86	407	87	327	419	-301
	Venäjä	437	334	638	534	279	256

1) Vuodesta 2013 alkaen luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien lukujen kanssa johtuen tilastointimuutoksista.

Laatuseloste: Ulkomaiset suorat sijoitukset

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilasto kuvaa vuosittain sijoitustoimia, jotka perustuvat merkittävään vaikutusvalttaan tai määräysvalttaan sijoituskohteessa. Käytännössä tilasto kuvaa monikansallisten konsernien kotimaisten ja ulkomaisten konserninosien välisiä rahoitustaloustoimia ja niistä syntyviä saamia ja velkoja sekä kansainvälisiä yrityskauppoja. Tilaston tietojen avulla voidaan myös arvioida talouden globalistumisen astetta. Ulkomaiset suorat sijoitukset ovat osa maksutasetilastoinnin kehikkoa, mutta julkaistaan kerran vuodessa omana tilastonaan.

Tilaston laatiminen perustuu Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetukseen (184/2005), jossa säädetään maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja ulkomaisia suorita sijoituksia koskevista tilastoista. Laadinnassa noudatetaan Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n maksutasekäsikirjan (Balance of Payments and International Investment Position Manual 6th ed., 2009 [BPM6]) sekä Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n ulkomaisia suorita sijoituksia koskevan käsikirjan (Benchmark Definition of Foreign Direct Investment 4th ed., 2008 [BD4]) suosituksia.

Suorien sijoitusten tilastoa on julkaistu osana maksutasetilastoja Suomen Pankissa vuodesta 1968 lähtien. Maksutasetilastoinnin päävastuu siirtyi Tilastokeskukselle 1.1.2014 alkaen ja Tilastokeskus julkaisee Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilastoa omana tilastonaan vuodesta 2014 alkaen. Uusien tilastostandardien myötä suorat sijoitukset julkaistaan nettomääräisenä Ulkomaiset suorat sijoitukset-tilastossa sekä bruttomääräisenä osana maksutasetilastoa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Tilastossa käytetyt luokitukset ovat maaluokitus, toimialaluokitus (TOL 2008) ja sektoriluokitus (2012).

Tilaston keskeisiä käsitteitä ovat:

- **Suora sijoitus:** Sijoittajan (Direct Investor) ja toisessa maassa sijaitsevan kohteen (Direct Investment Enterprise) välillä on suoran sijoituksen suhde, kun sijoittajalla on kohteessa määräysvalta (yli 50 % osakeyhtiön äänivallasta) tai merkittävä vaikutusvalta (vähintään 10 % ja enintään 50 % osakeyhtiön äänivallasta). Sijoituksen suunta (joko ulkomailta Suomeen tai Suomesta ulkomaille) määräytyy tilastossa osapuolten välisen määräys-/vaikutusvallan suunnan perusteella. Suoriksi sijoituksiksi kutsutaan suoran sijoituksen suhteessa olevien osapuolten välisiä rahoitustaloustoimia. Suorien sijoitusten pääoma jaetaan oman ja vieraan pääoman ehtoihin eriin. Vaihtotaseessa esitettyjen uudelleen sijoitettujen voittojen vastaerä kirjataan omaan pääomaan. Omaan pääomaan luetaan kaupat yritysten osakkeilla, osakkeiden merkinnät suunnatuissa aneissa ja muut peruspääoman sijoitukset. Oman pääoman arvo on tilastoitu pörssissä listattujen yritysten osalta markkina-arvon ja muiden yritysten osalta kirjanpitoarvon mukaan. Suorien sijoitusten vieraan pääoman ehtoihin eriin luetaan yksittäislainat, vuokrausluotot, talletukset konsernitileille, omaan pääomaan rinnastettavat pääomalainat, kauppaluotot, lainojen korkojen suoritusperusteiseen kirjaukseen liittyvät siirtovelat ja -saamiset, joukkovelkakirjalainat ja rahamarkkinapaperit. Jos sekä velkoja että velallinen ovat muuta rahoitustoimintaa kuin vakuutusta harjoittavia, ainoastaan ns. ikuiset lainat luokitellaan suorien sijoitusten vieraaseen pääomaan. Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilasto julkaistaan nk. uudistetun suuntaperiaatteen mukaan. Uudet tilastointistandardit (BPM6/BD4) suosittavat bruttomääräisen saamis/velka -periaatteen soveltamista suoriin sijoituksiin maksutase- sekä ulkomainen nettovarallisuus -tilastojen yhteydessä. Vastaavasti nettomääräistä uudistettua suuntaperiaatetta suositellaan sovellettavaksi suorien sijoitusten maittaisten ja toimialoittaisten tarkastelujen yhteydessä. Eriävistä esitystavoista johtuen tilastoissa esitetyt suorien sijoitusten luvut eroavat toisistaan.
- **Käänteinen sijoitus:** Suoran sijoituksen kohteena olevan yhteisön (Direct Investment Enterprise) rahoitussaamiset suoralta sijoittajaltaan (Direct Investor) luetaan käänteisiksi sijoituksiksi.

- **Läpivirtaussijoitus:** Sijoitukset, joissa kotimainen sijoituskohde vastaanottaa ulkomaiselta suoralta sijoittajalta pääomaa ja sitten sijoittaa tämän pääoman edelleen omiin suorien sijoitusten kohteisiinsa ulkomaille. Läpivirtaussijoitukset kasvattavat samalla erällä sekä ulkomailta Suomeen että Suomesta ulkomaille suuntautuneita suoria sijoituksia. Kun läpivirtaussijoitukset ovat negatiiviset, ulkomaiset sijoittajat ovat purkaneet Suomen läpi tekemiään sijoituksia, mikä supistaa sekä ulkomailta Suomeen että Suomesta ulkomaille suuntautuneita suoria sijoituksia.
- **Paikallisyrittäjäryhmä:** Samassa maassa saman määräysvaltaisen tahon omistuksessa olevat yritykset kuuluvat paikallisyrittäjäryhmään. Ulkomaisia tytäryhtiöitä sekä niitä kotimaisia tytäryhtiöitä, joissa omistusketju kulkee ulkomaiden kautta, ei lasketa kuuluviksi kyseiseen paikallisyrittäjäryhmään.
- **Perimmäinen suora sijoittaja:** Ulkomaisessa yhtiössä määräysvaltaa käyttävä ulkomailta tai kotimaassa sijaitseva institutionaalinen yksikkö, joka on ylimpänä suoran sijoittajan määräysvaltaketjussa. Perimmäinen suora sijoittaja ei ole minkään muun institutionaalisen yksikön määräysvallassa. Perimmäinen suora sijoittaja voi olla myös ulkomailta tai kotimaassa pysyvästi asuva yksityishenkilö.
- **Pääomavirta:** Ulkomailta Suomeen suuntautuvissa suorissa sijoituksissa ulkomaisen sijoittajan tietynä ajanjaksona suomalaiskohteisiin nettomääräisesti sijoittama pääoma. Vastaavasti Suomesta ulkomaille suuntautuvissa sijoituksissa suomalaisen sijoittajan tietynä ajanjaksona ulkomaisiin kohteisiin nettomääräisesti sijoittama pääoma.
- **Saamis/velka-periaate:** Saamis/velka -periaatteen mukaan suoriin sijoituksiin lukeutuvat rahoitustaloustoimet esitetään raportoitavien yhteisöjen vastaavien taseessa esitettyjen tietojen mukaan joko saamisina ulkomailta tai velkoina ulkomaille. Saamis/velka -periaate ei huomioi suuntaperiaatteen mukaisia käänteisiä sijoituksia. Myös sisaryhtiöiden välisten sijoitusten käsittely eroaa. Suorat sijoitukset kirjataan maksutaseeseen saamis/velka -periaatteen mukaisesti.
- **Sijoituskanta:** Ulkomaisen sijoittajan suomalaisiin kohteisiin sijoittaman pääoman arvo tietyllä hetkellä (suorat sijoitukset ulkomailta Suomeen). Vastaavasti myös suomalaisen sijoittajan ulkomaisiin kohteisiin sijoittaman pääoman arvo tietyllä hetkellä (suorat sijoitukset Suomesta ulkomaille).
- **Sisaryritys:** Sisaryritykset ovat kytköksissä toisiinsa yhteisen emoyrityksen kautta.
- **Suuntaperiaate:** Rahoitussaamiset ja -velat nettoutetaan suuntaperiaatteen mukaisissa suorien sijoitusten tiedoissa suoran sijoittajan ja sijoituskohteen välisen määräys-/vaikutusvallan suunnan mukaan. Suorat sijoitukset Suomeen kuvaa sitä pääomaa, jonka ulkomainen sijoittaja on välittömästi sijoittanut Suomessa sijaitsevaan määräys- tai vaikutusvallassaan olevaan yritykseen. Suorat sijoitukset ulkomaille vastaavasti kuvaa sitä pääomaa, jonka suomalainen sijoittaja on välittömästi sijoittanut ulkomailta sijaitsevaan määräys- tai vaikutusvallassaan olevaan yritykseen. Käänteiset sijoitukset eli suoran sijoituksen kohteena olevan yhteisön rahoitussaamiset suoralta sijoittajalta sekä sisaryritysten väliset sijoitukset huomioidaan suuntaperiaatteen mukaisissa tiedoissa. Sisaryritysten, joiden perimmäinen määräysvalta sijaitsee Suomessa, rahoitussaamiset ja -velat nettoutetaan ja kirjataan Suomesta ulkomaille suuntautuviksi suoriksi sijoituksiksi. Vastaavasti sisaryritysten, joiden perimmäinen määräysvalta sijaitsee ulkomailta, rahoitussaamiset ja -velat nettoutetaan ja kirjataan ulkomailta Suomeen suuntautuviksi suoriksi sijoituksiksi. Suuntaperiaatteen mukaiset suorien sijoitusten tiedot julkaistaan Ulkomaiset suorat sijoitukset-tilastossa.
- **Uudelleen sijoitetut voitot:** Uudelleen sijoitetut voitot lasketaan sijoituskohteiden oman pääoman tuoton ja maksettujen osinkojen välisenä erotuksena. Vaihdotaseessa esitettyjen uudelleen sijoitettujen voittojen vastaerä kirjataan rahoitustaseeseen omaan pääomaan.
- **Välitön suora sijoittaja:** Yrityksen määräys- tai vaikutusvaltaketjussa ensimmäinen ulkomailta sijaitseva institutionaalinen yksikkö.

1.3. Lait ja asetukset

Tilastokeskuksen tiedonkeruuvaltuudet pohjautuvat tilastolakiin (280/2004, muut. 361/2013). Suomen Pankin tiedonkeruuvaltuudet maksutasetilastoinnin/suorien sijoitusten alueella perustuvat lakiin Suomen Pankista (214/1998).

Suomella on lakisääteisiä velvoitteita tuottaa ja raportoida maksutasetilastoa/suoria sijoituksia Euroopan keskuspankille (EKP) (EKP:n suuntaviivat EKP/2004/15, muutettu EKP/2007/3 sekä EKP:n suuntaviivat EKP/2011/23 (muutettu EKP/2013/25)) ja Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle Eurostatille (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 184/2005, muutettu (EY) N:o 707/2009 sekä komission asetus 555/2012) sekä Kansainväliselle valuuttarahastolle (IMF).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilaston tärkeimmät tietolähteet ovat vuosittainen tilinpäätöspohjainen kyselytutkimus ulkomaisista rahoitussaamisista ja -veloista (BOPA) sekä kuukausittainen kysely ulkomaisista rahoitussaamisista ja -veloista (BOPM). Tilasto perustuu Tilastokeskuksen ja Suomen Pankin yhteiseen tiedonkeruuseen. Vuositilaston tiedot kerätään sähköisellä pdf-kyselylomakkeella.

Vuosikysely pohjautuu cut-off -otantaan, jossa vastaajat valitaan siten, että noin 95 % suorien sijoitusten kantojen arvosta saadaan katettua. Kyselyn kehikko perustuu yritysrekisteriin ja sen lisätietoihin ulkomaalaisomistuksesta, konsernirekisteriin ja sen tietoihin tytäryhtiöistä sekä verohallinnon aineistoon. Vuosittain kyselyn piiriin kuuluu kaikkiaan noin 1100 paikallisyrittäjäryhmää. Vuosikyselytiedot ovat käytävissä tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa osana Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema-vuosijulkaisua ja lokakuussa osana Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilaston julkaisua. Tätä ennen julkaistavissa luvuissa vuosikyselyistä saatavat tiedot on arvioitu viimeisimmän käytävissä olevan vuosikyselyn avulla.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maksutaseeseen ja ulkomaiseen varallisuusasemaan ja siten myös suoriin sijoituksiin kirjataan vain Suomessa sijaitsevan ja ulkomailla sijaitsevan institutionaalisen yksikön välisiä rahoitustaloustoimia. Jos ulkomainen sijoittaja ostaa kohdeyrityksen Suomeen perustettavan holdingyhtiön nimiin ja holdingyhtiö rahoittaa puolet kauppahinnasta ulkomaiselta sijoittajalta samallaan pääomalla ja loput Suomesta nostetulla pankkilainalla, suoriin sijoituksiin kirjataan vain ulkomaisen sijoittajan holdingyhtiöön sijoittama pääoma.

Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilasto ei kuvaa reaali-investointeja. Jos esimerkiksi ulkomaisessa määräysvallassa oleva yritys tekee tehtaan laajennusinvestoinnin Suomessa eikä saa tähän rahoitusta suoraan ulkomaiselta sijoittajalta, laajennusinvestoinnista ei kirjata mitään suorien sijoitusten tilastoon.

Tilaston keskeisimmät virhelähteet liittyvät vastaukseen ja alipeittoon. Vastauksen puuttuessa tilastoa täydennetään edellisvuoden tiedoilla mikäli mahdollista. Muussa tapauksessa puuttuva tieto paikataan imputoinnilla. Kyselytutkimuksen peitolla tarkoitetaan tutkimuskehikon oikeellisuutta suhteessa siihen joukkoon, joka tutkimuksella halutaan kattaa. Tämän tiedustelun kohdalla alipeitto on mahdollinen virhelähde, koska kyselyn otanta perustuu tilastovuotta edeltävän vuoden taseaineistoon sekä yritys- ja konsernirekisterien tietoihin. Lisäksi alipeittoa voi esiintyä liittyen puuttuviin tietoihin koskien kansainvälisiä yrityskauppoja.

Suorien sijoitusten määritelmät sekä tiedonantajien mahdollisuudet toimittaa niiden mukaista tietoa ovat myös yksi oleellinen virhelähde. Suorien sijoitusten määritelmien suhteen tapahtuu väärinkäsityksiä, jolloin kyselyn vastaukset jäävät puutteellisiksi tai kirjautuvat osin väärin eriin. Lisäksi tiedonantajien on joissakin tapauksissa hankala kerätä oikeat tiedot yrityksen tietojärjestelmistä, jolloin tieto perustuu yrityksen arvioon.

Tilaston luotettavuuteen vaikuttaa myös sähköisellä kyselyllä kerättyjen tietojen laatu. Suomen Pankki yhdisti kolme aiempaa maksutaseen vuosikyselyään (SSU Suorat sijoitukset ulkomaille, SSS Suorat sijoitukset Suomeen ja SVA-kysely ulkomaisista saamisista ja veloista) yhdeksi kyselyksi - Maksutaseen vuosikysely ulkomaisista rahoitussaamisista ja -veloista (BOPA). Kyselyuudistuksen myötä suorien sijoitusten tilastointi on uusien tilastostandardien mukaista, ja tilastovuoden 2012 aineisto on ensimmäinen

uusien standardien mukaisesti kerätty aineisto. Uudistuksella on pyritty vähentämään yritysten raportointirasitetta sekä selkeyttämään ja yhtenäistämään raportointiprosessia.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ulkomaisten suorien sijoitusten tilasto julkaistaan kerran vuodessa. Tilastovuoden tiedot julkaistaan 10 kuukautta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Julkaistavat tiedot tulevat lopullisiksi viimeistään kolmen vuoden kuluttua tilastovuoden päättymisestä.

Suorien sijoitusten kuukausittaiset nettopääomavirrat julkaistaan kuusi viikkoa kuukauden päättymisen jälkeen osana Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilastoa. Suorien sijoitusten neljännesvuosittaiset sijoituskannat julkaistaan kahden ja puolen kuukauden kuluttua neljänneksen päättymisestä myös osana Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilastoa. Toimialoitteiset ja maittaiset erittelyt tehdään vain vuositasen tiedoille, jotka julkaistaan Ulkomaiset suorat sijoitukset-tilastossa. Linkki Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilaston julkistamisaikatauluun löytyy osoitteesta: <http://www.tilastokeskus.fi/til/mata/tjulk.html>.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/ selkeys

Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilasto julkaistaan vuosittain Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Sekä pääomakanta- että pääomavirtatiedot julkaistaan toimialoittein, maittain ja maaryhmittäin siten, että yksittäisen paikallisyrittäjäryhmän tiedot eivät ole pääteltävissä.

6. Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Suomen Pankki ja Tilastokeskus ovat sitoutuneet noudattamaan kansainvälisiä tilastointistandardeja. Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilasto laaditaan OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment 4th Edition (BD4) ja IMF Balance of Payments and International Investment Position Manual 6th Edition (BPM6) mukaisesti.

Maittaiset ja toimialoitteiset kanta- ja virtatiedot suorista sijoituksista ovat saatavissa Tilastokeskuksen verkkosivuilta vuodesta 2004 lähtien. Useista maailman maista on käytettävissä vastaavat kansainvälisten tilastointistandardien mukaiset suorien sijoitusten tiedot.

Tilastointistandardien uudistus aiheuttaa katkoksen suorien sijoitusten aikasarjoihin. Tilastovuodesta 2013 alkaen sisäryhtäiset tilastoidaan uudistetun suuntaperiaatteen mukaisesti, mikä supistaa sekä ulkomailta Suomeen että Suomesta ulkomaille suuntautuvien sijoitusten kantoja. Tilastovuotta 2013 edeltävältä ajalta Suomen Pankki on arvioinut uudistetun suuntaperiaatteen mukaiset pääomakannat sekä sisäryhtäiset vuosille 2009–2012. Arviot on laadittu IMF:n Coordinated Direct Investment Survey:tä (CDIS) varten ja tiedot ovat saatavilla [IMF:n verkkosivuilta](http://cdis.imf.org/Default.aspx) (<http://cdis.imf.org/Default.aspx>). Uusien tilastointistandardien myötä suorat sijoitukset julkaistaan Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilastojen yhteydessä saamis/velka -periaatteen mukaisesti ja Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilasto uudistetun suuntaperiaatteen mukaisesti, minkä vuoksi tilastoissa esitetyt suorien sijoitusten luvut eroavat toisistaan.

Suorien sijoitusten tilastoon liittyvät läheisesti Tilastokeskuksen julkaisemat Ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa (inward Foreign Affiliate Trade Statistics [FATS]) sekä Suomalaiset tytäryhtiöt ulkomailla (outward FATS) tilastot.

7. Selkeys ja eheys/ yhtenäisyys

Ulkomaiset suorat sijoitukset -tilaston tiedot toimitetaan aggregoidulla tasolla luottamuksellisuusperiaatetta noudattaen Euroopan unionin (EU) tilastovirastolle Eurostatille, OECD:lle, IMF:lle ja YK:lle. Organisaatiot julkaisevat tilaston tietoja useissa paino- ja internet-julkaisuissa.

Tietoa Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilastosta löytyy Tilastokeskuksen verkkosivuilta osoitteesta: <http://www.stat.fi/til/mata/index.html>.

Lisätietoja

Kristian Taskinen   029 551 2238
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

maksutase@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Lähde: Ulkomaiset suorat sijoitukset 2015, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2342-3498 (pdf)